

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК ТА МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА»

підготовки магістра
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит»

Луцьк – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Національний банк та монетарна політика» підготовки магістра, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит».

Розробник: Матвійчук Н.М., доцент кафедри фінансів, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:

Гарант ОПП Микола КАРЛІН

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри фінансів

протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Завідувачка кафедри Олена СТАЩУК

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07«Управління та адміністрування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», «Фінанси і кредит», Магістр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>120 / 4</u>		Рік навчання 1
		Семестр <u>1-ий</u>
		Лекції <u>20</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год. Лабораторні <u>0</u> год Індивідуальні <u>0</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
ІНДЗ: <u>є</u>		Самостійна робота <u>72</u> год. Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання	<u>українська</u>	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: МАТВІЙЧУК НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри фінансів

Мобільний телефон: 096-51-37-409

E-mail: matviichuk.nataliia@eenu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Дисципліна «Національний банк та монетарна політика» належить до переліку вибірових дисциплін циклу загальної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит» та спрямована на набуття знань про діяльність центрального банку в галузі регулювання грошового обігу в країні, забезпечення стабільності національної грошової одиниці.

2. Пререквізити. До дисциплін, вивчення яких передуює дисципліні, належать: «Макроекономіка», «Фінанси», «Банківська система», «Гроші і кредит».

3. Постреквізити. Знання, отримані в процесі вивчення дисципліни, можуть бути використані під час написання випускної кваліфікаційної роботи.

4. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета - формування теоретичних знань та практичних навичок у сфері монетарної політики та функціонування центрального банку, його ролі і місця в проведенні грошово-кредитної політики, забезпечення стійкості національної валюти, стабільності банківської системи, оптимальної організації платіжної системи і динамічного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Банківський менеджмент» є: - визначення особливостей проведення грошово-кредитної політики центрального банку країни та ефективності її трансмісійного механізму;

- набуття вмінь оцінювати особливості застосування інструментів грошово-кредитного регулювання залежно від етапів розвитку економіки країни;
- засвоєння та використання знань щодо визначення стану банківської системи для обґрунтування необхідності її стабілізації та шляхів підтримання стабільності залежно від етапів розвитку економіки країни;
- визначення особливостей формування грошово-кредитної політики у процесі глобальних монетарних реформ при досягненні макрофінансової стабільності.

Після завершення вивчення дисципліни студенти **зможуть**:

- обґрунтувати особливості виконання функцій центрального банку країни при збереженні його незалежності та транспарентності діяльності;
- обирати методи грошово-кредитного регулювання та обґрунтувати доцільність застосування інструментів грошово-кредитної політики при регулюванні обраного цільового орієнтиру;
- визначити пріоритетність дії інструментів грошово-кредитного регулювання згідно монетарного режиму та пріоритетності цілей;
- досліджувати особливості застосування інструментів грошово-кредитного регулювання в Україні;
- обирати заходи антикризового регулювання банківського сектору економіки країни та методи антикризового управління банківською системою.

5. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких студент набуває в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

6. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Економічні, правові та організаційні основи банківського менеджменту						
Тема 1. Національний банк України.	12	2	2	7	1	О, Д, Т (4 б)
Тема 2. Емісія грошей та регулювання готівкового грошового обігу	12	2	2	7	1	О, Д, Т (4 б)
Тема 3. Організація та регулювання платіжної системи.	12	2	2	7	1	О, Д, Т (4 б)
Тема 4. Банківське регулювання і нагляд	12	2	2	7	1	О, Д, Т (4 б)
Тема 5. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду.	12	2	2	7	1	О, Д, Т (4 б)
Разом за модулем 1	60	10	10	35	5	20 бали
Змістовий модуль 2. Фінансовий менеджмент комерційного банку						
Тема 6. Соціально-економічна сутність та інструменти грошово-кредитного регулювання економіки	12	2	2	7	1	О, Т (4 б)
Тема 7. Процентна політика центрального банку країни та її роль	12	2	2	7	1	О, Т, ДС (4 б)
Тема 8. Політика рефінансування центрального банку та обов'язкове резервування як інструменти грошово-кредитного регулювання економіки	12	2	2	7	1	О, Т, ДС (4 б)
Тема 9. Валютне регулювання та операції центрального банку на відкритому ринку	11	2	2	7	-	О, Т, ДС, ДБ (4 б)
Тема 10. Стан банківської системи – індикатор ефективності впровадження в дію інструментів грошово-кредитного регулювання	13	2	2	9	-	О, Т, Д (4 б)
Разом за модулем 2	60	10	10	37	3	20 балів
Модульна контрольна робота	МКР № 1 (1-5 теми) – 30 балів, МКР 2 (6-10 теми) – 30 балів					
ІНДЗ (за наявності)	8 балів					
Всього годин/Балів	120	20	20	72	8	32

Форма контролю*: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання, опрацюванні лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, питань, винесених на самостійне вивчення, підготовка доповідей і розв'язування задач.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom за погодженням із керівником курсу. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування чи нижчої оцінки залежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, перескладаються в час консультацій без зниження оцінки. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті. Завдання, які виконуються в групі із залученням інших студентів (наприклад рольові ігри), не перескладаються.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилення тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Наприклад, сертифікат, одержаний за результатами проходження курсів «Просто про гроші», «Основи фінансів та інвестицій» (https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:PUMB+SM101+2021_T1/about, https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+FIN101+2020_T2/about) може бути зараховано як ІНДЗ в обсязі 8 балів. Як модульні контрольні роботи можна зарахувати проходження онлайн-практики в одному із банків (наприклад, <https://kek.edu.ua/news/bezkoshtovnij-onlajn-kurs-ukrsib-praktyka-online/>).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Поточне оцінювання	40
Модульна контрольна робота 1 (теми 1–3) – терміни, відкриті питання і задачі	30
Модульна контрольна робота 2 (теми 4–9) – терміни, відкриті питання і задачі	30
Залік (теми 1–10) – тести, відкриті питання і задачі	60
Форма контролю	залік

Форми поточного та підсумкового контролю: усне опитування (експрес-опитування), тести, розв'язування практичних задач, модульний контроль, підсумковий контроль у формі заліку.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з курсу визначається так: кількості балів за поточне оцінювання – 40 балів; модульні контрольні роботи – 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо).

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку: підруч. Тернопіль: Економічна думка, 2017. 512 с.
2. Теслиук С. А., Матвійчук Н. М. Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки: конспект лекцій (електронне видання). Луцьк. Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021, 88с.
3. Теслиук С. А., Матвійчук Н. М. Інструменти грошово-кредитного регулювання економіки: методичні вказівки до практичних занять (електронне видання). Луцьк. Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021, 28 с.
4. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С. В. Глущенко. К.: НаУКМА, 2017, 64 с.
5. Правила монетарної політики: теоретичні засади та напрями застосування в Україні: монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора С. М. Козьменка та дра екон. наук, доцента Т. Г. Савченка. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 205 с.

Додаткова

1. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент банку: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2014. 380 с.
2. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі: монографія / за наук. ред. Л. О. Примостка. К.: КНЕУ, 2017. 384 с.
3. Банківський менеджмент: навчальний посібник / В. В. Зянько, Н. О. Коваль, І. Ю. Єпіфанова. 2-ге вид., доп. Вінниця: ВНТУ, 2018. 126 с.
4. Банківський менеджмент: Підручник / За ред. О. А. Кіріченка, В. І. Міщенко. К.: Знання, 2010. 831 с.
5. Версаль Н. І. Фінансовий менеджмент у банку: практикум. К.: ЦП «Компринт», 2015. 144 с.
6. Банківська система: підручник / М. І. Крупка, Є. М. Андрущак, Н. Г. Пайтра та ін. ; за ред. М. І. Крупки; Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. 554 с.

Інтернет-ресурси

1. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України № 368 від 28.08.2001 р. (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>.
2. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик – менеджменту в банках України: Постанова НБУ № 361 від 02.08.2004 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04#Text>
3. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи: постанова Національного банку від 17 вересня 2015 року № 615. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України № 2121-III від 07.12.00 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
5. Офіційний сайт НБУ URL: www.bank.gov.ua.